

SOKOLSKI GLASNIK

ZVANIČAN ORGAN
JUGOSLOVENSKOG
SOKOLSKOG SAVEZA

1

GOD. VII.

1925.

UREĐUJE UREDNIŠKI ODSEK
GLAVNI UREDNIK MIROSLAV AMBROŽIČ
V LJUBLJANI, ERJAVČEVA CESTA ŠT. 4/II
IZDANA JUGOSLOVENSKI SOKOLSKI SAVEZ
V LJUBLJANI TELEFON BR. 543

Današnjemu listu so priložene pošne pološnice, katere naj naročniki porabijo edino za plačilo naročnine. Naročnina za leto 1925. je določena na Din 40.—. Ker so stroški izdajanja lista zelo visoki, prosimo, da vsak po možnosti takoj poravna naročnino. V letu 1925. se «Glasnik» zopet poveča. K dosedanjemu obsegu se doda vsakomesečna priloga na 16 straneh, «Prednjak», na kar posebno opozarjamo tehnične organe žup in društev.

Sadržaj:

Sokolski Glasnik:

E. Gangl: Naš naraštaj	1
Glavna skupščina ČOS. v Pragi	2
Iz starešinstva JSS.	3
Iz prosvetnega odbora JSS.	6
Iz tehničnega odbora JSS.	7
Iz zdravniškega odseka JSS.	7
Beležke	8
Raznoterosti	8

Ivan Brunčič & Franc Rebernik

pleskarja in iluzarja

Ljubljana, Karol Kotnikova ulica

se priporočata za vsa v
to stroko spadajoča dela.
Delo solidno! Cene nizke!
Jamstvo po dogovoru.

Popolnoma varno naložite denar v

Ljubljansko posojilnico

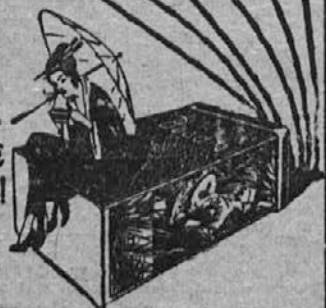
v Ljubljani, Mestni trg št. 6
ker ima že nad

10,000.000 dinarjev jamstvene glavnice.

Vloge na hranilne knjižice in tekoči račun
se obrestujejo najugodnejše.

Stalne vloge z odpovednim rokom obrestuje
po dogovoru. Sprejema v inkaso fakture in
cesije terjatev. Posojilo daje le proti polni
varnosti, proti vknjižbi in proti poroštju.

DA, DA.
BUDDHA
ČAJNE MEŠAVINE
SU VRLO FINE!

SOKOLSKI GLASNIK

VII. LETNIK

*Z MESEČNIMA PRILOGAMA:
JUGOSLOVENSKI SOKOL
PREDNJAK*

UREDIL UREDNIŠKI ODSEK

*(GLAVNI UREDNIK MIROSLAV AMBROŽIČ, ČLANI ODSEKA E. GANGL,
I. BAJŽELJ, DR. R. FUX, V. ŠVAJGAR.)*

1925

*IZDAL IN ZALOŽIL JUGOSLOVENSKI SOKOLSKI SAVEZ
(ODGOVARJA E. GANGL)*

*NATISNILA DELNIŠKA TISKARNA D. D. V LJUBLJANI
(ODGOVOREN MIROSLAV AMBROŽIČ)*

H2. 273

VSEBINA:

Stran

Članki.

Naš naraštaj. E. Gangl	1
Delovanje JSS. v letu 1923. V. Švajgar	9, 17, 41, 57
Nekoliko reči o finansijskom pitanju naše organizacije. Dr. R. Fux	18
Otvorenje Tyršovog doma u Pragu	20
VIII. svesokolski slet u Pragu 1926.	21
Četrta obletnica smrti brata staroste Oražna. E. Gangl	25
Sokolstvo u Južnoj Srbiji. D. M. Bogunović	26
Jugoslovensko Sokolstvo u Americi	33
Poročilo načelnika skupščini. Miroslav Ambrožič	49
Izveštaj tajnika skupščini. Dr. R. Fux	65, 74
I. medzletne tekme JSS. v Beogradu. Miroslav Ambrožič	73
Izveštaj prosvetnog odbora skupščini. I. Bajželj	82
Izveštaj lekarskog odelenja skupščini. Dr. T. Jamar	113
Lutrija JSS. Dr. R. F.	116
Savez «Slovensko Sokolstvo»	129
Naše stanovište	137
Jugoslovensko Sokolstvo i tisućgodišnjica hrvatskoga kraljestva. E. Gangl	147
Zaključci odborske sednice JSS.	150
Svesokolski slet u Pragu	151
Sednica prosvetnoga odbora JSS.	152
Toga virilis. Dr. Ljudevit Kuščer	161
Minimalni program za sokolski prosvetni rad	162
Medsebojna zveza tehniškega in prosvetnega sokolskega dela. Dr. R. Fux	169
Naša štampa. Dr. Riko Fux	183
Smučarstvo v Sokolstvu	185

Poročila in navodila.

Glavna skupščina ČQS. v Pragi	2
VI. glavna skupščina JSS.	43
Seja zbora župnih načelnikov v Slavonskem Brodu	44
Svečanost otvaranja Tyršovog doma u Pragu	45
Posebni predpisi za I. medzletne utakmice	67
Spored medzletnih tekem v Beogradu	68
Predpisi o sokolskom znaku	76
Otvorenje Tyrševa doma	81
Znak sokolskoga naraštaja	85
Zdravniška služba za medzletne tekme	86
Proslava tisućgodišnjice hrvatskog kraljestva	89, 146
I. medzletske utakmice JSS. Miroslav Ambrožič	90
Uspehi I. medzletne tekme	95
Ustanovna skupščina Slovenskoga sokolskoga saveza	113
Pravilnik za organizacijo okrožij v župah	118
Savezni dan	145
VIII. svesokolski slet u Pragu	170
Zdravniški odseki	171
Poslanica starešinstva JSS. glavnim skupštinama bratskih društava	181

Iz žup.

Banja Luka	13, 47, 144
Skoplje	14
Ljubljana	24
Kranj	30
Novi Sad	38
Sarajevo	40
Tuzla	40
Veliki Bečkerek	47, 70, 125
Šibenik	48
Zagreb	48
Bjelovar	55
Kragujevac	55
Rijeka	79, 178
Osijek	124, 177
Mostar	160

Beleške.

† Brat Viktor Parma. B. M.	8
Gorenjska sokolska župa	8
Sokolska župa Sarajevo	8
Brat Josip Turk — 60letnik. Dr. P. Pestotnik	71
Lutrija JSS.	80
Medzletne tekme v Beogradu	88
Brat St. Žakula — petdesetгодиšnjik	123
Razgovor starješine ameriške sokolske župe sa br. dr. Carem	143
K svečanosti na Lovčenu	159
Naše Sokolstvo u Americi	159
Jugoslovenski sokolski koledar	159
Sokolska požrtvovnost našega naraščaja i dece	176
Predavanje o brezalkoholni uporabi grozdja	192

Iz starešinstva JSS.

VI. glavna skupščina JSS.	3, 11
Zapisniki sej starešinstva JSS. 4, 12, 21, 28, 35, 46, 52, 58, 68, 77, 86, 119, 141, 154, 163, 173, 186.	
Iz statističnega odseka JSS.	63
Iz prosvetnega odbora JSS.	6, 29, 63, 140, 157
Izkaz prispevkov	13, 29, 38, 88
Pozivi in opozorila	13, 23, 37, 61, 78, 122, 166, 175
Izključenje	23
Naši jedinstveni žigi	34
Sokolstvo za neoslobodenu braću	169

Iz tehničnega odbora JSS.

Seja zbora župnih načelnikov	7, 142
Popravki	70
Savezni prednjaški tečaj	167
Iz zdravniškega odseka	7, 168
Tekme članov v Pragi	190

Sokolska matica	30
---------------------------	----

Raznosterosti 8, 15, 24, 32, 48, 64, 72, 160, 168	
---	--

Znamenite prireditve	63, 72, 80
--------------------------------	------------

E. Gangl:

Naš naraštaj

Naše oči i naša srca moraju se neprestano obraćati na naš naraštaj: oči, da gledaju njegov moralni i telesni razvoj i napredak, da prosuđuju njegovu moralnu i fizičnu kakvoću, da broje njegove vrste i konstatuju njegov porast; a srca, da ga zagrlje sa svom ljubavlju, iskrenim — reko bi — uzrujanim čuством uz neprestano izpitivanje, jesu li ili nisu opravdane naše nade koje gajimo do njega.

Mi stari Sokoli iscerpljujemo svoje moralne i materijalne sile za svetu sokolsku stvar mladenačkim oduševljenjem, koje se stupnjuje po intenzivnosti i žrtvovanju, u koliko je uopšte moguće stupnjevati moralu i materiju do najviše mere i mede. Ali kada se popne nebesko sunce o podne do najviše tačke i time do najveće sile i veličja, počne mu se spuštati zlatni put prema zapadu, gde se potopi u vlastitim vivenožarkim valovima.

Tako se priklanjaju i naše ceste prema večernjoj strani... O da bi im svetlo pri zapadu sjaj plemenitosti i svest ovršenih zadaća, kojima smo verno služili sve žive dni u uverenju, da smo vršili najodličniju sokolsku narodnu i humanu dužnost! U prazninu, koja zeva po odlasku svakoga brata i svake sestre, mora navaliti tok mladoga svežega življenja, da ne samo nadomeste gubitak nego još više, da izbrišu tragove smrti dvostrukim, deseterostrukim energijama hotenja, volje i tvornosti!

U tom nadopunjivanju i nadomeštanju vulgarne nenadoknadljivosti što je ocalnost sokolskoga života ne pozna, izdubena je bezdana dubina iz koje teče studenac lepote, veličine i neiscrpnosti sokolske ideje. U zamasi njene pozitivne sile, preleva se hitrost vremena u stalnost i monumentalnost velike stvari, pretvara se prolaznost u grandioznost spomenika specifično slovenske životne sile i iveri se i žiše vrlina i kreposti, posakriti i raspršeni po svestištima pojedinih srdaca, steču i usredotočuju u značaj našega jugoslovenskoga Sokola i čoveka, koji je jednakopravan i jednakovaljan član slovenske sokolske rodbine!

U takvome spoznavanju sokolske misli živimo, a takovo spoznavanje sokolske misli moramo najprije prenesti u se kao bitnost svojega nutarnjega življenja, kao sastavni deo toga življenja, koje nam osim zvaničkih dužnosti nalaže dosta poslova a još više odgovornosti kada kao Sokoli stojimo u službi naroda i domovine.

I takovo razumevanje sokolske misli moramo ucepljivati u srca sokolskomu naraštaju crpajući neprestano iz svoje duše, jer samo sokolski naraštaj je onaj, koji briše iz našega rečnika nenadoknadljivost i s njime dozoreva podvostručenje i podeseterostručenje energija hotenja, volje i tvornosti.

Kome su hladni pogledi samo površno ošinuli sokolsku ideju, onaj ne zna ceniti njene lepote ni njene važnosti, zato ne pomaže sokolskoga uzgoja naraštaja, nego gleda radije pasivno iz prikrajka ili pako radi i trati svoje sile kod druge kakve omladinske organizacije, što je nama narinuta a nije ni slavenska. Što je lepa, dobra i korisna po svem širokom svetu, sve se to može upotrebiti kod moralnog i telesnog uzgoja našega naraštaja. Razlika je samo ta, da nije sokolski uzgoj postavljen na osnovu nacionalne bezbojnosti i na neopredeljenost, mlačnost i rahlost značaja, kako se to opaza drugde, nego je istina da korenje uzgoja našega naraštaja crpe hranu iz

domaće grude i iz vlastite povijesti te ide za uzvišenim ciljem: dati i sačuvati narodu što je njegovo i tu narodnu svojino dizati do vrhunca moralnosti i fizičke savršenosti.

I u službi takvoga nacionalnoga uzgoja jesu voditelji i učitelji našega naraštaja, koji moraju biti najbolji između dobrih sokolskih radnika, jer im je izručen na brigu i uzgoj naše najskupocenije blago: krv naše krvi, naša radost i naš ponos!

U tom taboru je budućnost Sokolstva. Ta rečenica mora da postane ponosna svojina u duši svakoga naraštajnika i svake naraštajnice tek probudene, razvijajuće se i ljubavljive negovane sokolske svesti. Taki naraštaj je naš najproduktivniji i najistrajniji propagator! I tomu naraštaju postavljam za dužnost, da se sam pobrine za povećanje svojih vrsta. Kad obasije svakoga naraštajnika i svaku naraštajnicu spoznanje, komu služi i čemu se izobrazuje u sokolskim redovima, onda će samomesebi obećati, da će svaki pojedinac dovesti u svoj krug bar po jednoga brata a svaka naraštajnica barem jednu sestru. Plod te propagande za sokolski naraštaj bit će mlade i zdrave klice našega pomlađenja u našem naraštaju. Iz toga naraštaja dolaze oni što ispunjuju svaku prazninu koja danas zeva u našim redovima. Iz toga naraštaja izvire lek i ozdravljenje svima bolesnima, koji u moralnom i fizičkom pogledu slabe i trgaju jedinstvo našega naroda i okužuju njegovu državljansku svest!

To je danas prva i poglavita zadaća našem naraštaju: Radi sam da podigneš svoje brojčane i moralne sile! S tom zadaćom ide usporedo jednako važna i jednako nužna dužnost učitelja sokolskoga naraštaja: neka uputi sve naraštajnike i naraštajnice, koji su mu predani na uzgoj, da odmah počnu s tom propagandom, što će biti najlepší dokaz ponedonosnoga učinka sokolske ideje.

I tako bit će nam lako da odgovorimo pozitivno na upit, jesu li opravdane naše nade, što ih polažemo u svoj naraštaj!

Glavna skupščina ČOS. v Pragi

Zadnja glavna skupščina (valný sjezd) ČOS. se je vršila leta 1910. Čisto naravno je, da se je zaradi zgodovinskih dogodkov, ki jih je Sokolstvo med tem časom preživelo, nagromadilo lepo število novih problemov in vprašanj, o katerih se je moralo razpravljati. Z velikim zanimanjem je zaradi tega pričakovala javnost glavno skupščino ČOS., ki je bila napovedana za 7. in 8. decembra 1924. ter je bila zaključek večmesečnim pripravam v predststvu ČOS. in v vseh društvih in župah. V štirih precej obsežnih brošurah je bil predložen delegatom ves material, o katerem naj bi se razpravljalo na glavni skupščini. Ta obširni material je priča o velikem zanimanju Sokolstva za skupščino, ker ne najdemo v njem samo predloga predststva, temveč raznovrstne in obširne predloge posameznikov in žup.

Sedma glavna skupščina je bila otvorjena v soboto 6. decembra s sokolsko prireditvijo v stari Fügnerjevi telovadnici praškega Sokola s pozdravnim nagovorom br. staroste ČOS. dr. Scheinerja. Kot zastopnika JSS. sta se udeležila glavne skupščine br. starosta Gangl in tajnik Fux, ki sta bila povsod živahno in bratsko sprejeta.

Glavne skupščine se je udeležilo do 450 delegatov. Delo skupščine je bilo razdeljeno v idejni, organizacijski in tehniški odsek, ki so delali vsak zase ter so predložili končno izdelane referate in resolucije plenumu, ki je zasedal v ponedeljek 8. decembra. S skupščine je bil poslan pozdrav predsedniku ČSR. br. Masaryku in našem kralju Aleksandru.

Idejni odsek je delal v stari Fügnerjevi telovadnici pod predsedstvom namestnika staroste ČOS. br. Maška. Sodelovalo je 157 delegatov. Poročal je br. dr. Scheiner o resoluciji «Sokol — občan», v kateri je zlasti poudarjal potrebo sodelovanja pri zgradbi lastne države. Drugi referat «Sokolstvo in narod» je podal br. Truhlař. Mnogo zanimanja sta vzbudila referat staroste br. dr. Scheinerja «Sokolstvo in Slovanstvo» ter referat br. dr. Blaška «Sokolstvo in socijalizem», pri katerih se je razvila jako obširna in čisto sokolsko stvarna debata. Pri referatu «Sokolstvo in vera», ki ga je podal br. Jandasek, se je zlasti poudarjala potreba po izprembebi vzgoje ter o doslednosti v vsakdanjem življenju. Po daljši debati je bila resolucija sprejeta ter začrtana Sokolstvu smer v tej stvari.

Organizačni odsek je razpravljal pod vodstvom br. Štěpanka o izprembebi pravil ČOS., o razširjenju manjšinskega dela ter o sokolski propagandi.

Tehnični odsek je predeloval pod vodstvom br. dr. Vanička resolucijo o velikem pomenu telesne vzgoje in o dolžnosti države napram telesni vzgoji, o uvedbi Tyrševega telovadnega sistema v šolo, o pomenu telesne vzgoje iz zdravstvenih ozirov, o Sokolstvu in vojski, o vzgoji mladine in o vzgoji žen.

Odseki so delali ves dan ter so proti večeru končali svoje delo. Drugi dan se je vršilo plenarno zborovanje glavne skupščine, kateremu so bili predloženi v odsekih izdelani referati v odobrenje. To plenarno zborovanje se je pretvorilo v pravo manifestacijo Sokolstva, zlasti so nepopisni trenutki navdušenja, s katerim je Sokolstvo izreklo zahvalo in priznanje neumorno delavnemu starosti br. dr. Scheinerju. Ob velikanskem navdušenju je bilo to zborovanje dopoldne zaključeno.

Popoldne so si delegati ogledali ogromno stavbo Tyrševega doma, ki bo v kratkem dogotovljen. Ogromna stavba vzbuja pri vseh obiskovalcih veliko občudovanje in je najlepši in večni spomenik neutrudljivega sokolskega dela in velike ljubezni sokolskega članstva napram svoji organizaciji.

— IZ STAREŠINSTVA JSS. —

IV. glavna skupščina JSS.

održaće se u nedelju dne 22. marta 1925. u 9 sati prepodne u Brodu na Savi.

Dnevni red:

- 1.) Izveštaj starostin.
- 2.) Izveštaj tajnikov.
- 3.) Izveštaj načelnikov.
- 4.) Izveštaj blagajnikov.
- 5.) Izveštaj gospodarskog odseka i proračun JSS.
- 6.) Izveštaj odsekov: prosvetnog, statističnog, lekarskog, organizatorskog.
- 7.) Predlozi pregledača računā i apsolutorij starešinstva.
- 8.) Predlozi odbora i starešinstva JSS.
- 9.) Predlozi župā.
- 10.) Promena pravila JSS.
- 11.) Izbor starešinstva JSS.
- 12.) Određivanje priredaba JSS. za iduću godinu po predlogu odbora JSS.
- 13.) Predlozi o promeni sokolskog odela (kroja) po zaključku sabora.
- 14.) Slučajnosti.

Glavnu skupštinu sačinjavaju zastupnici župā. Svaka župa šalje za svakih započelih 500 članova društava, udruženih u župi, po jednog zastupnika. Predlozi župā moraju biti predloženi starešinstvu JSS. bar 14 dana pre glavne skupštine. Župe moraju najaviti svoje delegate starešinstvu JSS. u Ljubljani bar 14 dana pre skupštine a jednako i sokolskom društvu u Brodu na Savi, da im ono pripravi konak,

Dana 18. marta 1925 održaće se u istom mestu a u 18 sati na večer odborova sednica JSS. Na odborovu sednicu mora izaslati svaka župa po jednog delegata.

Dnevni red:

- 1.) Razgovor o predlozima župâ.
- 2.) Teritorijalno razdelenje župâ.
- 3.) Određivanje priredaba za iduću godinu.
- 4.) Slučajnosti.

Kandidacioni odsek, u koji izašilje svaka župa po jednog izaslanika, ima sednicu istoga dana a u 21. satu na večer u Brodu na Savi.

Kandidacioni odsek određuje kandidate za starešinstvo JSS. u smislu saveznih pravila.

U Ljubljani, 12. januara 1925.

Engelbert Gangl

starosta.

Dr. Riko Fux

tajnik.

*

XLI. seja starešinstva JSS. dne 9. decembra 1924.

Navzočni: Bajželj, Čobal, Deu, Fettich, Hadži, Jeras, Kajzelj, Marolt, Miklave, Svetlič, Švajgar. — Opravičeni: Ambrožič, Fux, Gangl, Turk, Trdinova.

Na predlog brata blagajnika se dovoli uradništvu božičnica. Br. Hadži poda kratko poročilo o pripravljenih delih v prosvetnem odboru. Enako poroča dr. Jamar za zdravniški odsek. Nakup dveh slik se odkloni.

Izredna seja starešinstva JSS. dne 12. decembra 1924.

Navzočni: Gangl, Bajželj, Deu, Fux, Jamar, Kajzelj, Turk. — Opravičeni: Ambrožič, Miklave, Svetlič.

Brat starosta poda točno poročilo o poteku glavne skupščine ČOS. Izreče se predsedstvu ČOS., zlasti starosti dr. Scheinerju, zahvala za bratsko pozornost, ki so jo izkazali našim delegatom. Br. blagajnik poda izčrpano poročilo o finančnem stanju JSS. Istotako poda izčrpano poročilo o zletnem računu ter predlaga, da se stavi odboru JSS. predlog, da dovoli v kritje nastalega deficita pobiranje enkratnega prispevka za člana v znesku 20 Din. Na podlagi teh poročil se razvije obširna debata. Br. tajnik predlaga, da se izvede savezna sokolska loterija ter poda tozadevno izčrpano poročilo. Isto tako predlaga, da bi se kril deficit z izdajo obligacij po 100 Din. V daljši debati se sprejme predlog br. Fetticha, da se predložita predlog br. blagajnika glede enkratnega prispevka 20 Din in predlog br. tajnika glede izvedbe loterije odboru JSS. v odločitev. Br. Turk poda poročilo o proračunu za leto 1925., ki se predloži odboru. Glede glavne skupščine se sklone predložiti odboru dva predloga, in sicer, da se naj vrši skupščina ali na Sušaku ali v Brodu na Savi.

XLII. seja starešinstva JSS. dne 15. decembra 1924.

Navzočni: Gangl, Ambrožič, Bajželj, Deu, Fettich, Fux, Jamar, Jeras, Kajzelj, Marolt, Miklave, Poženel, Rupnik, Svetlič, Švajgar, Turk.

Z ozirom na sklep sabora v Zagrebu poroča brat starosta, da je Učiteljska tiskarna pripravljena izdajati za sokolsko deco poseben list kot prilogo Sokoliču. Naročnina se v tem primeru zviša od 16 Din na 18 Din. Predlog se v načelu sprejme, br. Gangl in br. Bajželj se pooblastita, da zadevo uredita. List naj se imenuje «Naša radost». Br. tajnik poroča, da je odložil mesto staroste Mariborske župe br. dr. Ludovik Pivko, ker je sprejel kandidaturu za skupščinske volitve. Br. blagajnik poroča, da naznanjata društvi Bela cerkev in Prokuplje, da priredita savezni dan pozneje. Prošnja društva Črna za

prepustitev dohodka saveznega dne za nabavo orodja, se odkloni. Br. Turk poroča, da prosi Jugoslovenska sokolska matica za dovoljenje, da sme izvesti pri župah in društvi propagando za nabiranje članov. Predloge matice se sprejme. Istotako se odobri njene predloge glede izpremembe pravil. Sokolsko društvo Ježica naznanja, da je postalo samostojno društvo.

Br. načelnik poroča, da se je udeležil glavne skupščine župe Osijek. Predlaga dalje, da se pošlje poslanica na vsa društva ob priliki glavnih skupščin. Izdelal jo bo sam. Uredništvo Sokolskega Glasnika prevzame za prihodnje leto pod pogojem, da se mu dovoli redakcijski odbor, ki mu bo pomagal to delo vršiti. V ta odbor se imenujejo bratje: Gangl, Bajželj, Fux, Hadži in Švajgar.

Br. Marolt predlaga, da se izključi iz vseh društev Šime Dimić, ki biva sedaj v Ribnici. Dalje Žarko Kirigin, član društva Split. Obe izključitvi se potrdita.

Iz poškodbenega fonda se dovolijo izplačila v znesku 930 Din.

Br. Švajgar poroča, da priglasi Banatska župa novo društvo Sanat.

XLIII. seja starešinstva JSS. dne 22. decembra 1924.

Navzočni: Gangl, Bajželj, Čobal, Deu, Fettich, Fux, Jamar, Jeras, Kajželj, Marolt, Miklave, Rupnik, Svetlič, Švajgar, Turk. Opravičen: Ambrožič.

Poročilo tajnika: Br. Erben se zahvaljuje za čestitke ob svoji 50letnici. Br. Vojinović se zahvaljuje za odlikovanje s savezno spominsko plaketo.

Poročilo blagajnika: Sokolsko društvo Omiš prosi, da bi se mu črtal zaostali porez za leto 1923. Župi Split se sporoči, da naj zahteva od društva utemeljevitve te prošnje.

Gospodar poroča, da je sklenil gospodarski odsek nabaviti za medzletne tekme po 400 izvodov not za moške in ženske proste vaje ter po 25 partitur. Izdatki za to nabavo bodo kriti z dohodki.

Sokolski koledar se izda v 4000 izvodih. Tekmovalnih redov se tiska 1200. Za upravnika Sokolskega Glasnika se določi br. Deu, za referenta za tiskovine br. Švajgar. Br. Čebular se pozove v gospodarski odsek. Gospodarski odsek predlaga, da se odkloni prošnja za prispevek odboru za postavitev spomenika padlim vojakom, kar se sprejme.

Br. Švajgar poroča, da je ustanovljeno v župi Split novo društvo Kaštel Gomilica; v župi Skoplje: Sv. Nikola. V principu se odobri pogodba z glavnim založnikom br. Palčičem.

Br. Marolt poroča o zlorabi sokolskih znakov. V Glasniku se izda ponovno pojasnilo glede nošnje znakov. V svrhu izvedbe loterije se določi poseben loterijski odsek, kateremu predseduje br. starosta.

XLIV. seja starešinstva JSS. dne 29. decembra 1924.

Navzočni: Gangl, Bajželj, Čobal, Deu, Fux, Fettich, Jamar, Jeras, Kajželj, Marolt, Miklave, Švajgar, Svetlič, Turk, Trdinova. — Opravičen: Ambrožič.

Br. starosta poroča, da se častni predsednik Mednarodne telovadne zveze, gospod Cuperus, zahvaljuje za poklonjeno mu plaketo. Ob smrti njegove soproge se mu je izreklo sožalje. Gospod Cazalet se zahvaljuje za izkazano mu odlikovanje. Br. starosta prosi za odločitev glede dovršitve spomenice. Sklene se, da se spomenica nadaljuje in čimprej izda.

Br. blagajnik poroča, da je za savezni dan prispevalo doslej 143 društev z zneskom 84.973 Din.

Br. Turk priporoča, da naj organizacijski odsek čimprej uredi vprašanje praporov.

Br. Švajgar poroča, da je statistični odsek izdelal za blagajno predlog za porez in za poškodbeni fond. Instrumentacija godbe za proste vaje je izvršena ter se dá takoj v tisk. Br. Deu poroča o poteku izredne glavne skup-

šćine sokolske župe v Celju. Dalje poroča o ponudbi Aloma Company glede naboranja oglasov za Glasnik. Ponudbo se sprejme. Dalje poda br. Deu obširniji načrt o izvedbi sokolske loterije, ki se naj čimprej izvrši. Načrt in predlogi br. Deua se po daljši debati sprejmejo.

Br. Marolt poroča, da je odsek za rešitev vprašanja sokolskih praporov sestavljen in da ga v najkrajšem času skliče. Sokolska župa v Zagrebu poroča o dogodkih v Pakracu, kjer je bil nekdo ustreljen ter se to dejanje podtika ondotnemu članstvu sokolskega društva. Zadeva je pred sodiščem v preiskavi. Sklene se počakati poteka sodnijske preiskave s pristavkom, da sodno postopanje ne more biti prejudicielno za našo presojo.

Br. tajnik poroča, da je opozorjen na skrajno pomanjkljive načrte sokolskih domov. Da se društva obvaruje težkih gmotnih škod, se sklene pozvati vsa društva, da predložijo savezu vse načrte za sokolske domove v pregled. Isto tako morajo predložiti savezu svoj finančni načrt.

XLV. seja starešinstva JSS. dne 7. januarja 1925.

Navzočni: Gangl, Ambrožič, Bajželj, Čobal, Deu, Fettich, Jamar, Jeras, Marolt, Miklave, Poženel, Svetlič, Švajgar, Turk, Trdinova. — Opravičeni: Fux, Hadži, Rupnik.

Br. Turk prečita pismo celjske sokolske župe, v kateri sporoča resolucijo, ki je bila sprejeta na njenem izrednem občnem zboru dne 28. decembra. Po daljši debati se sprejmejo predlogi gospodarskega odseka, ki se sporočijo župi.

Br. blagajnik poroča, da je za savezni dan prispevalo doslej 166 društev v znesku 95.514 Din.

Br. Jamar poroča, da je ustanovila zdravniške odseke večina žup.

*

Pazite na sokolski znak. Ponovno se je že dognalo, da izrabljajo gotovi ljudje sokolski znak v osebne svrhe. Opaža se tudi večkrat, da nosijo sokolski znak ljudje, ki niso člani sokolskih društev, včasih pa tudi naraščaj in deca. Bratska društva ponovno opozarjamo, naj bodo pri oddaji sokolskih znakov jako previdni in da izročijo znak samo takim bratom in sestram, ki ga ne bodo zlorabili. Vsako najmanjšo zlorabo znaka mora vsak član sokolskega društva takoj prijaviti pristojnemu društvu. Skrbite tudi za to, da bo vsak član poučen o pravilih, ki so v zvezi z nošnjo znaka.

Poziv sokolskim društvom! Nekatera sokolska društva si stavijo sokolske domove brez dobrih načrtov in brez dobro premišljenega finančnega načrta. Nekatera društva trpe zaradi tega težko gmotno škodo, druga so zabredla v finančne težkoče, ki jim onemogočujejo vsako drugo delo. Z ozirom na to je starešinstvo sklenilo, pozvati vsa društva, da predložijo pred gradnjo sokolskega doma vse načrte in tudi proračun JSS. v odobritev. S tem bo marsikatero društvo obvarovano pred nepremišljenimi koraki. Pozivljamo bratska društva, da se po tem sklepu brezpogojno ravnajo.

Iz prosvetnega odbora JSS.

Zvanična saopštenja «Prosvetnog odbora JSS.» svima bratskim župnim prosvetnim odborima. 1. Potsećamo na dužnost župnih prosvetnih odbora da izveste savezni Prosvetni odbor do 31. decembra 1924. o izvršenju i uspehu proslave 1. decembra i o polaganju zakletve, naročito pak o tome, koliko je članova položilo zakletvu i jesu li je polagali samo novi ili svi članovi. 2. Prosvetni odbor JSS. preporučuje bratskim društvenim prosvetnim odborima da uznastoje kako bi se u toku meseca januarja budi prilikom kratkog govora pred vsrtnom bilo u zasebnom predavanju poučilo članstvo o životu i radu prvog prosvetitelja srpskog svetog oca Save (27. januarja). U

mestima u kojima se i van Sokolstva priređuju kulturne proslave o sv. Savi neka članstvo sudeluje kod takvih proslava. — U mesecu februaru valja u prvom redu komemorirati ove jugoslavenske velikane: Josipa Jurja Strossmayera (rođen 4. februara 1815.), najboljeg slovenačkog pesnika dra. Franca Prešerna (umro 9. februara 1849.), hrvatskog historičara dra. Franju Račkog (umro 13. februara 1894.) i slovenačkog književnika, kulturnog radnika, političara, Sokola dra. Ivana Tavčara (umro 19. februara 1923.). Razume se da se mogu odabrati i druge teme, čije sećanje pada u mesec februar (vidi historički deo Sokolskoga kalendara), kao n. pr. Sretenjski ustav od 1885. god. (14. februara), «krunisanje» Matije Gupca u Zagrebu (15. februara 1578. u Zagrebu) i t. d.

IZ TEHNIČNEGA ODBORA JSS.

Seja zbora župnih načelnikov

se bo vršila dne 21. marca 1925. ob 20. uri zvečer v Brodu. Lokal bomo javili pozneje. Dnevni red seje: 1.) Poročilo načelnika. 2.) Volitev načelnika in njegovih namestnikov, načelnice in njenih namestnic, izpitne komisije za savezne prednjaške izpite. 3.) Slučajnosti. Posebnih vabil za to sejo ne bomo razpošiljali. Udeležba je obvezna. Zdravo!

V Ljubljani, dne 15. januarja 1924.

Miroslav Ambrožič
načelnik JSS.

Iz zdravniškega odseka JSS.

Poslovnik za župni zdravniški odsek.

I. Župni zdravniški odsek tvorijo:

- a) predsednik in njegov namestnik,
- b) tajnik,
- c) gospodar,
- č) knjižničar,
- d) zdravniki, člani društev na sedežu župe,
- e) 4 drugi člani in 4 druge članice,
- f) zastopnik zbora društvenih načelnikov,
- g) zastopnik župnega prosvetnega odbora,
- h) vsi načelniki društvenih zdravniških odsekov.

Člani od a) do č) ter f) in g) tvorijo ožji župni zdravniški odsek, vsi od a) do h) pa širši župni zdravniški odsek.

II. Važne sklepe ožjega zdravniškega odseka je predložiti v naknadno odobrenje prvi seji širšega odseka.

III. Ožji odsek ima mesečno enkrat redno sejo, širši letno dvakrat. Sklicati pa je po potrebi tudi izredne seje obeh odsekov.

Seje so delavne in vselej sklepčne.

IV. Odsek pošlje svojega zastopnika k sejám tehničnega in prosvetnega odbora.

Seje vodi predsednik, oziroma njegov namestnik. Glasuje se z nadpolovično večino navzočih, v primeru enakosti glasov odločuje predsednik.

Volitve se vršijo samo z listki.

V. Naloge odseka so:

1. Voditi društvene odseke in jih nadzirati v njihovem delovanju. V ta namen letno enkrat poseti član župnega zdravniškega odseka vse društvene odseke.

2. Zbirati, predlagati in izpopolnjevati znanstveni in statistični material posameznih društvenih zdravniških odsekov po navodilu saveznega zdravniškega odseka.

3. a) Zbirati literaturo in druge pripomočke, ki so potrebni za delovanje društvenih zdravniških odsekov, kakor: tabele, preparate, lekarne itd.

b) Skrbeti za predavanja v župnih prednjaških tečajih o anatomiji, fiziologiji, higieni in prvi pomoči v sili.

4. Organizirati službo pri župnih zletih.

5. Pošiljati četrtletna in letna poročila saveznemu zdravniškemu odseku s svojimi in z eventualnimi predlogi posameznih društvenih odsekov.

Savezni zdravniški odsek je sestavljen nastopno: Predsednik dr. Tone Jamar, podpredsednik dr. Jenko, tajnik dr. Pintar; predsednik znanstvenega odseka dr. Alija Košir.

BELEŽKE

† Brat Viktor Parma. Neusmiljeno je gospodarila v minulemu letu v mariborski župi bela žena. Posebno sokolsko društvo v Mariboru ima za beležiti izgubo nekaj velezaslužnih članov. Kakor da še ni mera polna, je pred zaključkom leta na božični dan, 25. decembra 1924., preminul v 67. letu svoje starosti br. Viktor Parma, skladatelj in eden prvih utemeljiteljev in pospeševateljev slovenske glasbe. O njegovem uspešnem delovanju na narodnem in glasbenem polju je v minulih dneh dovolj poročalo dnevno časopisje; naj mu bo pa tudi na tem mestu postavljen skromen spomenik. Saj je bilo naše društvo po njegovem povratku iz tujine med prvimi, h kateremu ga je vodila pot. Akoravno ni več mogel aktivno posegati v njegovo delovanje, je bil vsekdar radevolje pripravljen, po svojih močeh sodelovati in prispevati. Kot človeka so ga dičile tudi najlepše sokolske kreposti: nemajana narodna zavest, kremenit značaj, njegovo demokratično in bratsko čuvstvanje, izraženo v vsekdar ljudomilem in preprijaznem nastopanju proti vsakomur, in svež, neutrudno ustvarjajoč duh v čilem telesu. Zato: slava bratu Viktorju Parmi! Večnaja pamjat!

B. M.

Gorenjska sokolska župa v Kranju ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo, dne 1. februarja, v Sokolskem domu v Škofji Loki.

Sokolska župa Sarajevo bo imela svojo glavno skupščino dne 1. februarja v Sjetlini. Ob tej priliki bo v Sjetlini otvoritev Sokolskega doma.

RAZNOTEROSTI

Poškodbeni fond ČOS., ki posluje za članstvo, naraščaj in deco, je izkazal v letu 1923. 309.970 Kč čistega dobička. Nezgod je bilo 1959, ki se razdele na člane 931, članice 217, naraščajnike 396, naraščajnice 146, moško deco 184 in na žensko deco 85. Od teh je bilo skupno 12 smrtnih primerov; zanje je bilo izplačano 35.000 Kč. Skupno je poškodbeni fond izplačal podpor, darov itd. veliko vsoto 580.608 Kč, ki se razdeli na članstvo 430.016 Kč, naraščaj 108.768 Kč, deco 41.824 Kč. Zaradi nezglašenja v kataster ČOS. je bilo prikrasnih na podpori 103 članstva, 39 naraščajnikov in 22 dece za 42.191 Kč. Dohodki poškodbenega fonda so znašali 932.732 Kč.

Francosko okrožje poljskega Sokolstva je imelo svoj prvi zlet v Lensu. Udeležilo se ga je nad 1200 članov in članic ter jako mnogobrojno tudi francoski gimnasti.